Coeliakie

Coeliakie is een auto-immuunziekte die te maken heeft met overgevoeligheid voor gluten. Gluten is de naam voor een groep eiwitten die in verschillende graansoorten voorkomen.

Bij coeliakiepatiënten tasten gluten de darmvlokken aan. Het afweersysteem ziet gluten als gevaar en maakt antistoffen aan die patiënt-eigen darmcellen aanvallen. Dit is een auto-immuunreactie die zorgt voor een dunne darm ontsteking en beschadiging.

Meer over

Darmvlokken zijn grote aantallen uitstulpsels aan de binnenkant van de darm. Deze zorgen voor een goede opname van de voedingsstoffen. Bij coeliakie zijn deze darmvlokken beschadigd of zelfs verdwenen. Hierdoor kan de darm zijn werk niet goed meer doen en worden voedingsstoffen minder goed opgenomen.

Coeliakie kan zowel bij jonge kinderen als volwassenen voorkomen. Het is niet precies duidelijk hoe de ziekte ontstaat. We weten wel dat erfelijkheid een rol speelt: als een familielid coeliakie heeft, is de kans dat u zelf coeliakie krijgt iets groter dan de rest van de bevolking.

Symptomen

De verschijnselen verschillen per persoon en variëren van geen of vage klachten tot heel heftige klachten.

Door de reactie van het afweersysteem op de inname van gluten kunnen klachten ontstaan zoals:

- Diarree of verstopping
- Plakkerige ontlasting
- Buikpijn
- Opgezette buik
- Vermoeidheid
- Gewichtsverlies.
- Groeiachterstand bij kinderen
- Depressie
- Onvruchtbaarheid
- Huiduitslag
- Slechte ontwikkeling van gebit en afwijkingen aan het tandglazuur

Door beschadiging van het darmslijmvlies kunnen bepaalde voedingsstoffen niet meer goed worden opgenomen, met als mogelijk gevolg:

- Vitamine- en mineralentekorten
- Bloedarmoede
- Verminderd botdichtheid; patiënten kunnen osteoporose ontwikkelen

Sommige symptomen lijken aanvankelijk geen verband te houden met het darmstelsel, zoals hoofdpijn en vermoeidheid.

Onderzoeken

Om de diagnose van coeliakie te kunnen vaststellen wordt meestal eerst bloedonderzoek uitgevoerd. Als er antistoffen tegen gluten (coeliakie-antistoffen) in het bloed zitten, wordt de patiënt voor endoscopie verwezen; waarbij er biopten in de dunne darm worden genomen. Bij een biopt wordt er een stukje weefsel uit de darm gehaald om het daarna te onderzoeken.

Als de darmvlokken beschadigd zijn of ontbreken is er sprake van coeliakie. Bij kinderen en tieners, waarbij de hoeveelheid antistoffen 10 keer hoger of nog hoger is dan de de norm wordt de diagnose gesteld zonder biopt. Bij volwassenen wordt tegenwoordig ook onderzocht of de diagnose uiteindelijk gesteld kan worden zonder biopt.

Meer informatie over deze onderzoeken vindt u via onderstaande links:

Bloedonderzoek

Manieren van bloedafnemen en soorten onderzoeken (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/5414)

Gastroscopie

Kijkonderzoek van de slokdarm, maag en twaalfvingerige darm (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/5462)

Behandelingen

De behandeling bestaat uit een levenslang glutenvrij dieet. (https://webshop.voedingscentrum.nl/wp-content/uploads/2018/09/Dieetreeks-Coeliakie.pdf) Door dat dieet nemen de klachten af. Dit kan binnen een paar dagen, weken of maanden gebeuren. Maar het herstel van de darmvlokken duurt langer. Bij sommige (volwassen) patiënten zal het darmslijmvlies nooit volledig herstellen.

Hoewel de klachten door het dieet kunnen verdwijnen, verdwijnt de ziekte coeliakie zelf nooit. Coeliakie is niet te genezen en er bestaan ook geen medicijnen voor. Als u weer gluten eet, raakt het darmslijmvlies opnieuw beschadigd. Daarom moet u het dieet uw hele leven volhouden. We raden u aan om u hierbij door een diëtist te begeleiden. Vooral in de beginfase net na de diagnose of bij het terugkomen van de klachten.

Het doel van een glutenvrij dieet is niet alleen maar klachten verminderen, maar nog belangrijker is het onderdrukken van een darmontsteking. Dit is belangrijk om complicaties in de toekomst te voorkomen.

Lactose

Sommige mensen met coeliakie kunnen ook niet tegen melksuiker (lactose). Lactose zit in melk en melkproducten. Deze overgevoeligheid of lactose-intolerantie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3686) verdwijnt meestal zodra de darmvlokken zijn hersteld.

Expertise en ervaring

U kunt bij ons terecht voor veelvoorkomende behandelingen, maar ook voor veel complexe ingrepen. Jaarlijks behandelen wij ruim 11.000 patiënten op de poli en voeren wij gemiddeld 15.000 endoscopieën uit. Hiermee is ons MDL-centrum één van de grootste centra in Nederland.

Het dunne darm en coeliakie centrum heeft (als eerste en enige in Nederland) een STZ erkenning als een topklinisch zorgcentrum.

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Voeding & Dieet (Diëtetiek) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/voeding-dieet-dietetiek)

Contact Voeding & Dieet (Diëtetiek) **T 088 320 78 00**